

Представления о том, что курсы валют подвержены случайным изменениям, позволяют по-новому взглянуть на нестыковки классических валютных теорий с практическими наблюдениями, а также создают почву для серьезной критики методов технического анализа, доминирующих в данной области.

Література: 1. Cassel G. Abnormal Deviations in International Exchanges // *Economic Journal*. – 28. – 1918. 2. Keynes J. M. A Tract on Monetary Reform // Macmillan and St. Martin's Press for the Royal Economics Society. – 1971. 3. Fleming J. M. Domestic Financial Policies under Fixed and under Floating Exchange Rates // *IMF Staff Papers*. – 1962. – №9. 4. Mundell R. A. The Appropriate Use of Monetary and Fiscal Policy for Internal and External Stability // *IMF Staff Papers*. – №9. – 1962. 5. Blanco H. Recurrent Devaluation and Speculative Attacks on the Mexican Peso / H. Blanco, P. M. Garber // *Journal of Political Economy*. – 1986. – №94(1). 6. Flood R. Perspectives on the Recent Currency Crises Literature / R. Flood, N. P. Marion // *IMF mimeo*. – 1997. 7. Flood R. P. Collapsing Exchange Rate Regimes. Some Linear Examples / R. P. Flood, P. M. Garber // *Journal of International Economics*. – 1984. – №17. 8. Triennial Central Bank Survey of Foreign Exchange and Derivatives Market Activity in April 2007. Preliminary global results. – Basel: Bank for International Settlements, 2007. 9. Dornbusch R. Monetary Policy under Exchange Rate Flexibility in Managed Exchange Rate Flexibility. – Boston: Federal Reserve Bank of Boston, 1979. 10. Krugman P. Model of Balance of Payments Crises // *Journal of Money Credit and Banking*. – 1979. – №11. 11. Progress in reducing foreign exchange settlement risk – consultative report // Bank for International Settlements, CPSS Publications. – 2007. – №81. 12. O'Hara Maureen. Overview: Market Structure Issues in Market Liquidity // Bank for International Settlements Papers. – 2002. – №2. 13. O'Hara Maureen. Market Microstructure Theory. – Cambridge: Blackwell, 1995.

Стаття надійшла до редакції
06.02.2009 р.

УДК 338.48:303.73

Андренко І. Б.

АНАЛІЗ ОБСЯГУ ПРОПОЗИЦІЇ І РЕАЛІЗАЦІЇ ПОСЛУГ САНАТОРНО- КУРОРТНОГО (ОЗДОРОВЧОГО) ЗАКЛАДУ

The improvement of the methodical approach to analysis of the overall supplies and realization of the sanatoriums and health resorts services based on statistical form №1 – resort is suggested in the article.

Активізація розвитку туризму та загострення конкуренції на туристському ринку вимагає використання найбільш ефективних методів управління всіма підприємствами туристської сфери (готелями, турфірмами, санаторно-курортними закладами та ін.). Вибір цих методів для кожного окремого підприємства повинен ґрунтуватися на результатах детально проведеного фінансово-економічного аналізу діяльності.

Теоретичні аспекти аналізу діяльності підприємств у ринкових умовах функціонування розкриті в численних працях вітчизняних і закордонних науковців, зокрема Г. В. Савицької, А. І. Гінзбурга, В. Т. Доля, В. О. Костюк, О. О. Соболевої, І. І. Соболева та ін. [1 – 4]. Однак особливої актуальності набувають у сучасних умовах питання прикладного аналізу на базі даних статистичної звітності.

Метою даної роботи є удосконалення методичного підходу до аналізу обсягу пропозиції і реалізації послуг санаторно-курортного (оздоровчого) закладу за рахунок проведення структурно-динамічного аналізу на базі даних статистичної звітності за формою №1-курорт “Звіт санаторно-курортного (оздоровчого) закладу”.

Інформаційною базою для аналізу є дані статистичної звітності за формою №1-курорт “Звіт санаторно-курортного (оздоровчого) закладу” за ряд років, наприклад за 3 роки.

Алгоритмічна модель проведення структурно-динамічного аналізу:

1) охарактеризувати санаторно-курортний (оздоровчий) заклад за довідковими даними та даними Розділу 1 (Характеристика закладу станом на 01.10.200_р.);

2) розрахувати основні показники діяльності санаторно-курортного (оздоровчого) закладу і проаналізувати їх динаміку;

3) проаналізувати структуру оздоровлених осіб і зміни структури за 3 роки (за даними Розділу 3); проаналізувати дані про оздоровлених іноземних туристів – динаміку кількості оздоровлених іноземних туристів динаміку кількості фактично проведених іноземцями ліжко-днів за країнами, з яких прибули іноземні туристи (за даними Розділів 3; 4); проаналізувати дані про оздоровлених дітей (за даними Розділу 6);

4) за даними Розділу 5 та при наявності додаткової інформації проаналізувати основні фінансово-економічні показники та їх динаміку;

5) проілюструвати наочно динаміку основних показників діяльності санаторно-курортного (оздоровчого) закладу за допомогою різних типів діаграм;

6) скласти пояснювальну аналітичну записку, в якій: прокоментувати результати розрахунків; виявити фактори, що впливають на фінансові результати діяльності санаторно-курортного (оздоровчого) закладу та надати пропозиції щодо активізації його роботи.

Послідовність виконання:

1. Спочатку необхідно охарактеризувати підприємство за довідковими даними та даними Розділу 1 (Характеристика закладу станом на 01.10.200_р.).

У характеристиці необхідно розкрити: назву санаторно-курортного (оздоровчого) закладу; його місцезнаходження; форму власності та форму фінансування; назву підприємства, установи, організації, якому належить санаторно-курортний (оздоровчий) заклад, та її місцезнаходження; назву підприємства, установи, організації, яка орендує заклад або його частину. Також необхідно зазначити: тип закладу, його спеціалізацію, спрямованість обслуговування (для дітей або усіх категорій населення); розташування (на курорті або поза курортом); назву курорту; сезонність функціонування; тривалість перебування; загальну площу; середньооблікову кількість працюючих.

При наявності додаткової інформації слід охарактеризувати основні напрямки діяльності.

2. Далі слід розрахувати основні показники діяльності санаторно-курортного (оздоровчого) закладу і проаналізувати їх динаміку.

Аналізуючи дані статистичної звітності за Формою №1-курорт доцільно розрахувати і проаналізувати такі показники (табл. 1), результати представити у вигляді табл. 2.

Таблиця 1

Основні показники обсягу наданих послуг санаторно-курортного (оздоровчого) закладу

Показник	Умовне позначення	Формула для розрахунку	Од. вим.
Кількість розгорнутих місць:	M		місць
стаціонарних:			
цілорічних:	$M_{цл}$	P2.p.01.rp.1	місць
у місяць максимального розгортання	M_{max}	P2.p.01.rp.2	місць
амбулаторних	$M_{амб}$	P2.p.01.rp.3	місць
Кількість фактично проведених ліжко-днів (людино-днів) оздоровлених протягом тривалого часу і одного-двох днів	L-Д	P2.p.01.rp.4	ліжко-днів
Кількість оздоровлених закладом осіб, у тому числі за віковими категоріями:	ОЗД	P3.p.01.rp.1	осіб
діти (0 – 14 років)	ОЗД _{0-14р}	P3.p.01.rp.1	осіб
діти (15 – 17 років)	ОЗД _{15-17р}	P3.p.01.rp.1	осіб
у тому числі за терміном перебування:			
3 дні і більше	$t > 3 \text{ дні}$	P3.p.01.rp.1	осіб
1 – 2 дні	$t 1-2 \text{ дні}$	P3.p.02.rp.1	осіб
у тому числі за типом оздоровлення:			
за курсівками	ОЗД _{курс}	P3.p.03.rp.1	осіб
на амбулаторних місцях	ОЗД _{амб}	P3.p.04.rp.1	осіб
Кількість оздоровлених закладом іноземців	ОЗД _{ін}	P4.p.01.rp.1	осіб
Кількість фактично проведених іноземцями ліжко-днів (людино-днів)	L-Д _{ін}	P4.p.01.rp.2	ліжко-днів
Обсяг наданих послуг (сума продажної вартості всіх путівок (курсівок))	$V_{посл}$	P.5.p.01.rp.1	тис. грн
Фактичні витрати на один ліжко-день (людино-день) у середньому за рік	$V_{итр}$	P.5.p.02.rp.1	тис. грн
Середньооблікова кількість працівників	Прац	P.7.p.13.rp.1	осіб

Таблиця 2

Динаміка основних показників обсягу наданих послуг санаторно-курортного (оздоровчого) закладу

Показники	Роки			Абсолютний приріст	Темп зростання	Темп приросту	Абс. значення 1% приросту	Середній рівень ряду	Середній темп зростання
	t1	t2	t3						
Кількість розгорнутих місць:									
...									
Середньооблікова кількість працівників									

За результатами проведеного аналізу необхідно зробити висновки щодо обсягів наданих санаторно-курортним (оздоровчим) закладом послуг, побудувати графіки динаміки загальної кількості оздоровлених осіб і кількості наданих ліжко-днів за три роки.

Також важливими показниками, що відображають попит на послуги санаторно-курортного (оздоровчого) закладу, є кількість фактично наданих ліжко-днів і кількість ліжко-днів на 1 оздоровленого, тобто тривалість оздоровлення у закладі. Тому необхідно визначити як за аналізований період змінилися ці показники (табл. 3). Результати аналізу проілюструвати графічно. Зробити висновки щодо динаміки фактично наданих ліжко-днів.

Таблиця 3

Динаміка кількості фактично наданих ліжко-днів

Показники	Кількість ліжко-днів					
	t ₁		t ₂		t ₃	
	всього	на 1 оз- доров- леного	всього	на 1 оз- доров- леного	всьо- го	на 1 оз- доров- леного
Кількість фактично наданих ліжко-днів усього						
у тому числі						
іноземним громадянам						

3. Протягом трьох років змінювалась структура оздоровлених санаторно-курортним закладом осіб, яку слід проаналізувати за допомогою табл. 4.

Таблиця 4

Структура осіб, оздоровлених закладом

Назва показника	Усього оздоровлених		у тому числі				У тому числі			
			громадяни України		іноземні громадяни		діти (0-14 років)		діти (15-17 років)	
	осіб	%	осіб	%	осіб	%	осіб	%	осіб	%
Із терміном перебування:										
3 дні і більше										
1-2 дні										
Оздоровлені:										
за курсівками										
на амбулаторних місцях										
у червні-серпні										
Усього										

За результатами проведеного аналізу необхідно зробити висновки щодо структури оздоровлених осіб за терміном перебування, типом оздоровлення, побудувати графіки динаміки і структури оздоровлених осіб. Охарактеризувати найбільші сегменти споживачів послуг санаторно-курортного (оздоровчого) закладу і надати пропозиції щодо перспектив розвитку надання закладом послуг.

Далі слід проаналізувати структуру оздоровлених осіб за віковими категоріями. Отримані результати представити у вигляді табл. 5 і проілюструвати графічно. Зробити висновки щодо вікового складу оздоровлених, визначити перспективні сегменти туристів і надати пропозиції щодо необхідності активізації маркетингової діяльності для залучення окремих сегментів споживачів.

Таблиця 5

Розподіл оздоровлених осіб за віковими категоріями

Показники	Роки					
	t ₁		t ₂		t ₃	
	осіб	%	осіб	%	осіб	%
Кількість оздоровлених осіб						
у т.ч. діти (0-14 років)						
діти (15-17 років)						

Якщо санаторно-курортний (оздоровчий) заклад обслуговував іноземних туристів, доцільно проаналізувати їх структуру і розподіл за країнами прибуття. Результати аналізу представити у вигляді табл. 6 і проілюструвати графічно. Зробити висновки щодо структури оздоровлених іноземних громадян, надати пропозиції щодо перспектив розвитку візного туризму.

Таблиця 6

Розподіл іноземних туристів, які тимчасово перебували в Україні на оздоровленні за країнами, з яких вони прибули

Країни, з яких прибули іноземні туристи	Роки					
	t ₁		t ₂		t ₃	
	осіб	%	осіб	%	осіб	%
Країна 1						
...						
Країна n						
Усього		100		100		100

Якщо санаторно-курортний (оздоровчий) заклад обслуговував дітей, слід проаналізувати їх структуру. Результати аналізу представити у вигляді табл. 7 і проілюструвати графічно. Зробити висновки щодо структури оздоровлених дітей, надати пропозиції щодо перспектив обслуговування цього сегмента.

Таблиця 7

Розподіл оздоровлених дітей за регіонами з яких вони прибули на оздоровлення

Регіони, з яких прибули діти	Роки					
	t ₁		t ₂		t ₃	
	осіб	%	осіб	%	осіб	%
Усього, у тому числі:		100		100		100
АР Крим						
Вінницька обл.						
...						
Чернігівська обл.						
м. Київ						
м. Севастополь						
інші країни						

Аналогічно можливо проаналізувати структуру і розподіл за регіонами оздоровлених у червні-серпні дітей, оздоровлених у групах цільового призначення та оздоровлених дітей, постраждалих внаслідок аварії на ЧАЕС.

4. Важливим показником, що характеризує діяльність санаторно-курортного (оздоровчого) закладу, є обсяг наданих послуг у вартісному вимірюванні. Тому особливу увагу слід приділити аналізу фінансових показників. Зробити висновки щодо динаміки і структури доходів, виявити фактори, які впливають на їх зміни, і надати оцінку їх впливу.

Далі слід проаналізувати динаміку і структуру витрат закладу і зробити висновки щодо їх динаміки і структури.

Проаналізувати динаміку отриманого фінансового результату від звичайної діяльності до оподаткування, зробити висновки щодо прибутковості (збитковості) роботи підприємства.

Таким чином, проведений згідно із запропонованим підходом аналіз дозволить зробити висновки щодо тенденції розвитку закладу, надавши оцінку динаміки загального обсягу і зміни структури наданих послуг, визначити резерви збільшення обсягів реалізації послуг, сформулювати пропозиції щодо підвищення ефективності діяльності закладу, запропонувати можливі заходи, спрямовані на збільшення обсягів реалізації послуг.

Література: 1. Доля В. Т. Экономический анализ: теория и практические методики. – К.: Кондор, 2003. – 208 с. 2. Костюк В. О. Техніко-економічний аналіз діяльності підприємств міського господарства. – Харків: ХДАМГ, 2002. – 162 с. 3. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства. – К.: Знання, 2005. – 662 с. 4. Соболева Е. А. Финансово-экономический анализ деятельности туристской фирмы / Е. А. Соболева, И. И. Соболев. – М.: Финансы и статистика, 2002. – 128 с.

Стаття надійшла до редакції
26.11.2008 р.

УДК 658.316.45

**Доронін А. В.
Блізнюкова Ю. Ю.**

ПРОГНОЗУВАННЯ ПОВЕДІНКИ КОЛЕКТИВУ

The methodic recommendations to the use of some points of socionics for the diagnostics of relation of staff members with, each other or with their chiefs, the prognosing order of their behavior while working are suggested. The schemes of informational connection and communication in staff are given. Their use will provide the forming of positive climate in the staff and taking the effective decisions.

Наприкінці XX століття з'явилася і почала інтенсивно розвиватися ідея інтелектуалізації капіталу виробничої організації через використання знань, навичок і здібностей людини, її вміння працювати в творчому колективі. Ефективність інтелектуалізації капіталу обумовлюється, з одного боку, природними індивідуальними характеристиками людини, з іншого – зусиллями менеджерів. Проблеми формування інтелектуальної частини капіталу виробничої організації вимагають підвищеної уваги вітчизняних учених і практиків до нових форм активності персоналу. Справа в тому, що у суспільстві сьогодні відбуваються суттєві трансформації, які супроводжуються імпульсивними вчинками персоналу, зростанням у людей відчуття психологічного дискомфорту, зневіри у своїх можливостях подолати кризи. Практика не один раз підтвердила той факт, що колектив, усередині якого існує повна надійність стосунків і абсолютна довіра, має набагато вищий потенціал ефек-